

14.4.2011

SM011:00/2010

Sisäasiainministeriö
Maahanmuutto-osasto

**HALLITUKSEN ESITYS LAIKSI ULKOMAALAISLAIN, YLIOPISTO- JA
AMMATTIKORKEAKOULULAIN SEKÄ ASUMISEEN PERUSTUVAN
SOSIAALITURVALAINSÄÄDÄNNÖN SOVELTAMISESTA ANNETUN LAIN
MUUTTAMISESTA**

Sisäasiainministeriön maahanmuutto-osasto on pyytänyt sisäasiainministeriön poliisiosastolta lausuntoa otsikkoasiassa.

Luonnos hallituksen esitykseksi perustuu Euroopan neuvoston direktiiviin (2009/50/EY) kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä korkeaa pätevyyttä vaativaa työtä varten (ns. erityisosaajadirektiivi).

Lausunnon kohteena olevassa luonnoksessa hallituksen esitykseksi on vähän liittymäkohtia poliisin toimintaan eivätkä direktiivin edellyttämät muutokset ulkomaalaislakiin tule mainittavasti muuttamaan voimassa olevia lain pääperiaatteita. Poliisiosasto haluaa kuitenkin kiinnittää huomiota seuraaviin seikkoihin.

Esityksen riippuvuus eduskunnassa hyväksytyn lakiehdotuksen HE 104/2010 vp voimaan tulosta

Eduskunta on hyväksynyt hallituksen esitykseen (HE 104/2010 vp) perustuvan ulkomaalaislain muutoksen, mutta lainmuutoksen voimaantuloajankohtaa ei ole vielä määrätty. Mainitussa lainmuutoksessa säädetään muun muassa oleskelulupakortin käyttöönotosta. Euroopan unionin sinisen kortin käyttöönotto edellyttää oleskelulupakortin käyttöönottoa. Tämän hetkisen, poliisiosastolla olevan tiedon perusteella, oleskelulupakortit voidaan ottaa käyttöön aikaisintaan syyskuussa 2011. Tulevassa, erityisosaajadirektiivin implementointia koskevassa hallituksen esityksessä, olisi hyvä tuoda esiin tämä yhteys.

Luonnos ehdotetuksi 81 d §:ksi

Erityisosaajadirektiivin 18 artiklaan perustuvassa ulkomaalaislain uudessa 81 d §:ssä ehdotetaan säädettäväksi, että Suomen myöntämän EU:n sinisen kortin haltija ja hänen perheenjäsenensä voi viipymättä palata maahan ja oleskella kolme kuukautta, jos toinen jäsenvaltio ei myönnä hänelle sinistä korttia,

vaikka kortti ei olisi enää voimassa. Uudella säännöksellä olisi käytännössä merkitystä silloin kun EU:n sinisen kortin haltija olisi liikkunut toiseen jäsenvaltioon ja hänen oleskelulupansa ei ole enää voimassa. Säännöksen tarkoituksena ei ole asettaa yleistä takaisinottovelvollisuutta, vaan kortinhaltijalla olisi oikeus palata välittömästi sen jälkeen kun toinen jäsenvaltio olisi hylännyt EU:n sinistä korttia koskevan hakemuksen. EU:n sinisen kortin haltijalla on maahan palaamisen jälkeen oikeus oleskella Suomessa, jos kortin myöntöedellytykset täyttyvät edelleen. Jos edellytykset eivät täyty tai kortti ei ole enää voimassa, kortinhaltijalla on silti oikeus oleskella maassa kolme kuukautta, minkä jälkeen hänen tulee poistua maasta, ellei hänelle voida myöntää muuta oleskelulupaa.

Edellä kuvattu uusi säännös synnyttää uuden laillisen maahantulon ja maassa oleskelun muodon ulkomaalaislakiin. Poliisiosaston näkemyksen mukaan olisi syytä harkita mainittuja oikeuksia koskevien säännösten lisäämistä maahan tuloa ja laillista maassa oleskelua koskeviin ulkomaalaislain 11 §:ään ja 40 §:ään. Käytännössä ongelmalliseksi tulevan säännöksen soveltamisessa voi muodostua se, miten palaaja todistaa rajaviranomaisille oikeutensa palata Suomeen, jos hänen sininen korttinsa ei ole enää voimassa. Tulevan hallituksen esityksen perusteluissa tulisi myös tuoda esiin, että EU:n sinisen kortin entisellä haltijalla ei ole ehdotonta oikeutta oleskella ja hakea töitä kolmea kuukautta maassa palaamisensa jälkeen, jos yleisen järjestyksen, yleisen turvallisuuden tai kansanterveyden suojaaminen edellyttää henkilön käännättämistä aikaisemmin maasta. Luonnoksesta voi tällä hetkellä saada sen kuvan, että oikeus oleskella kolme kuukautta palaamisen jälkeen on ehdoton. Poliisiosaston näkemyksen mukaan direktiivin tarkoituksena ei voi olla antaa EU:n sinisen kortin entisellä haltijalla vahvempaa oikeutta oleskella maassa kuin esimerkiksi unionin kansalaisella on.

Poliisijohtajan sijainen
Poliisiylitarkastaja

Stefan Gerkman

Poliisitarkastaja

Joni Länsivuori